

Sygn. akt III KS 38/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 23 czerwca 2022 r.,

na posiedzeniu bez udziału stron

sprawy **K. R.**

oskarżonej z art. 168 k.k. i in.,

skargi obrońcy oskarżonej

na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 27 stycznia 2022 r., sygn. akt II AKa (...),

uchylający wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 2 lutego 2018r., sygn. akt II K (...)

i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania

p o s t a n o w i ł

1. oddalić skargę,

**2. kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć
oskarżoną K. R.**

UZASADNIENIE

K. R. została oskarżona o to, że:

„VIII. w dniu 8 października 2014 r. w W., G. działając wspólnie i w porozumieniu z B. A.. R. M., czyniła przygotowania do sprowadzenia bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia i zdrowia wielu osób w ten sposób, że w celu późniejszego wprowadzenia do obrotu zakupionej przez w/w szkodliwej dla zdrowia wielu osób substancji o nazwie 3 MMC tzw. >>dopalacz<< w ilości 972,83 gramów, ustaliła i przekazała adres najbliższego warszawskiego oddziału firmy przewozowej,

o nazwie D., celem umożliwienia B. A. i R. M. nadania przesyłki do miejsca swego zamieszkania w G. oraz podejmowała działania związane z odbiorem tej przesyłki, tj. o czyn z art. 168 k.k.,

IX. w okresie od co najmniej 11 lutego 2014 r. do 14 kwietnia 2015 r. w G., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z B. A., sprowadzała bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu nieustalonych i nieznanych jej osób w ten sposób, że wprowadzała do obrotu, poprzez wydawanie na polecenie B. A. nieustalonym osobom, w ramach co najmniej kilku transakcji, szkodliwe dla zdrowia środki zastępcze o nazwie 3MMC tzw. >>dopalacze<<, w łącznej ilości nie mniejszej niż 40 gram, tj. o czyn z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

X. w dniu 14 kwietnia 2015 r. w G.. działając wspólnie i w porozumieniu z B. A., czyniła przygotowania do sprowadzenia bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia i zdrowia wielu osób w ten sposób, że w celu późniejszego wprowadzenia do obrotu posiadała szkodliwe dla zdrowia wielu osób substancje o nazwie 3 MMC, CMC, Pentedron, AM2233, AM2201, Etylofenidat, EAPB tzw. >>dopalacz<< w ilości 1.160,27 gramów o nieustalonej wartości, tj. o czyn z art. 168 k.k.”

Wyrokiem z dnia 2 lutego 2018 r., sygn. akt II K (...), Sąd Okręgowy w G. uniewinnił m.in. K. R. od popełnienia zarzucanych jej czynów.

Apelację w sprawie wniósł prokurator, który zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść wszystkich oskarżonych w sprawie, w tym oskarżonej K. R. zarzucił:

„1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść wyrażający się w stwierdzeniu, że nie wykazano, iż przedmiotowe substancje, których wprowadzenia do obrotu lub przygotowanie do wprowadzenia do obrotu zarzucono podejrzanym, są szkodliwe dla zdrowia i życia ludzi w rozumieniu art. 165 § 1 pkt 2 k.k., gdy zgodna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego analiza przedstawionych dowodów prowadzi do wniosku odmiennego,

2. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 165 § 1 pkt 2 k.k. poprzez przyjęcie, że do wyczerpania znamion wymagane jest spowodowanie niebezpieczeństwa powszechnego, a nie - jak w treści tego przepisu niebezpieczeństwa dla wielu osób, oraz że nie wyczerpane zastało znamię wprowadzenia do obrotu, gdy wykładnia art. 165 § 1 pkt 2 k.k. zgodna z aktualnym stanem, prawnym prowadzi do wniosku odmiennego,

3. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 168 § 1 k.k. poprzez przyjęcie, że do wyczerpania znamion wymagane jest przygotowanie do przestępstwa polegającego na spowodowaniu niebezpieczeństwa powszechnego, a nie - jak w treści tego przepisu niebezpieczeństwa dla wielu osób, oraz że nie wyczerpane zastało znamię przygotowania do wprowadzenia do obrotu, gdy wykładnia art. 168 k.k. zgodna z aktualnym stanem prawnym, prawnym prowadzi do wniosku odmiennego.”

W następstwie tych zarzutów skarżący, na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 454 k.p.k., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu wywiedzionej apelacji, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 27 stycznia 2022 r., sygn. II AKa (...), uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę m.in. oskarżonej K. R. przekazał Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok uchylający wniósł obrońca oskarżonej K. R. i na podstawie art. 539a § 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił „naruszenie przepisu art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k., polegające na uchyleniu przez Sąd Apelacyjny w (...) wyroku w sprawie oskarżonej K. R. i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, tj. Sądowi Okręgowemu w G., podczas gdy w myśl art. 437 § 2 k.p.k. możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określona w art. 454 § 1 k.p.k. zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy, w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na

przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k., natomiast Sąd Apelacyjny nie wykonał żadnych czynności mających na celu prawidłowe i bezsporne ustalenie potrzeby skazania K. R., opierając swoje przypuszczenie jedynie na analizie prawnej znamion czynu określonego w art. 165 § 1 pkt 2 k.k., podczas gdy sąd I instancji, oceniając zachowanie oskarżonej, przeprowadził postępowanie dowodowe w całości i analizując znamiona czynu z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. orzekł o uniewinnieniu oskarżonej, a zatem ponowna ocena materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie jest bezprzedmiotowa.”

Odwołując się do opisanego zarzutu skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi odwoławczemu.

Odpowiadając pisemnie na skargę, prokurator wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonej jest niezasadna.

Zgodnie z przepisem art. 539a § 1 k.p.k. od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania stronom przysługuje skarga do Sądu Najwyższego, przy czym może ona być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. (§ 3). Skarżący winien więc w skardze wykazać, że w sprawie nie zachodziła konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości lub nie zachodził wypadek określony w art. 454 k.p.k. albo też, że przy wydaniu wyroku uchylającego wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 in fine k.p.k.).

W ramach postępowania skargowego zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23). W przypadku powołania się przez sąd odwoławczy na regułę *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k., jak podniósł Sąd, kontrola skargowa

obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, że sąd odwoławczy „nie może skazać oskarżonego”. Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie nie jest dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania. Dopiero wówczas zaskarżony wyrok podlega uchyleniu a sprawa zostaje przekazana sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Uchylając wyrok Sąd odwoławczy podkreślił, iż Sąd pierwszej instancji dopuścił się rażącego naruszenia prawa materialnego, w sposób wadliwy dopatrywał się w działaniach oskarżonych (w tym oskarżonej K. R.) rzekomego braku znamion ustawowych odpowiednio czynów z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. i art. 168 k.k. Jednocześnie zaakceptował pierwszoinstancyjne ustalenia faktyczne, podkreślając, iż powiązanie ich z właściwym rozumieniem pojęć: szkodliwe dla zdrowia substancje, wprowadzenie ich do obrotu, sprowadzenie na skutek tego niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia wielu osób, prowadzić winno w okolicznościach rozpatrywanej sprawy do przypisania oskarżonym sprawstwa i winy w płaszczyźnie przywołanych przepisów.

W realiach rozpoznawanej sprawy, Sąd Apelacyjny w (...) nie miał możliwości wydania innego orzeczenia niż to, które wydał. Obowiązek podjęcia określonej decyzji wynikał bowiem z treści przepisu art. 454 § 1 k.p.k., zgodnie z którym sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie. W tym układzie procesowym decyzja Sądu odwoławczego nie mogła być inna a wydanie wyroku skazującego w drugiej instancji uniemożliwiła reguła *ne peius*. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie pozostawia żadnych wątpliwości, że przyczyną uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w G. i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym był zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k. Z kolei przepis ten jest jedną z podstaw wskazanych w art. 437 § 2 k.p.k. do wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Analiza uzasadnienia skargi prowadzi do przekonania, że jej podstawą jest próba kontestowania zaprezentowanego przez Sąd odwoławczy poglądu prawnego

i oczekiwanie na odniesienie się do tego poglądu przez Sąd Najwyższy, co w ramach postępowania skargowego nie jest jednak możliwe (art. 539a § 3 k.p.k.).

O kosztach Sąd Najwyższy orzekł w trybie art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.